

การศึกษาปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
A Study of the Problems in Implementing Internal Quality Assurance in Basic Education
Institutions from the Perspectives of School Administrators and Teachers under
the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2

ชนิษฐา วิลัยกรวด* ไพศาล หวังพานิช** และ สงวนพงษ์ ชวนชม***

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล*, **, ***

Khanittha Wilaikruat* Paisal Wangpanich** and Sanguanpong Chuanchom***

Faculty of Education, Vongchavalitkul University*, **, ***

Corresponding author E-mail: Khanittha_tho@vu.ac.th

(Received: October 13, 2024; Revised: November 24, 2024; Accepted: November 28, 2024)

บทคัดย่อ

การศึกษางานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตาม ประเภทของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาหรือรักษาการตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2566 สถานศึกษาละ 3 คน จำนวน 369 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน ประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาส (จัดการเรียนถึงขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) และศึกษาขนาดของโรงเรียน โดยแบ่งเป็น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ 0.90 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ F-test โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน และระดับน้อย 1 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 2) การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตาม ประเภทของโรงเรียน และ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพภายใน, สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

The objectives of this research were to: (1) examine the level of problems in implementing internal quality assurance in basic education institutions from the perspectives of school administrators and teachers under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2, and (2) compare problems in implementing internal quality assurance in basic education institutions from the perspectives of school administrators and teachers under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2, categorized by school type and school size. The sample used in this research comprised 369 participants from schools under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2 in the 2023 academic year, with three individuals selected per school. These participants included school administrators or acting administrators, heads of academic affairs, and teachers responsible for the internal school quality assurance project. Subsequently, stratified random sampling was conducted based on school types, divided into primary schools and educational opportunity expansion schools, as well as school sizes, categorized into small, medium, large, and extra-large. The research instrument was a questionnaire. The Item-Objective Congruence (IOC) values ranged from 0.60 to 1.00, and the reliability coefficient of the questionnaire was .90. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and hypothesis testing through analysis of variance (F-test).

The research findings were as follows: The overall level of problems in implementing internal quality assurance in basic education institutions from the perspectives of school administrators and teachers under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2 was at a moderate level. When considering individual aspects, five aspects were found to be at a moderate level, while one aspect was at a low level. The aspect with the highest mean score was the development of educational management plans focused on quality in accordance with educational standards. This was followed by setting educational standards for institutions, implementing educational management development plans, and evaluating and inspecting internal educational quality, which shared the same mean score. The aspect with the lowest mean score was the preparation of self-assessment reports. The comparison of problems in implementing internal quality assurance in basic education institutions from the perspectives of school administrators and teachers under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2, categorized by school type and school size, revealed statistically significant differences overall at the .05 level.

Keywords: Internal Quality Assurance, Basic Education Institutions

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลากหลายด้าน มนุษย์ต้องเรียนรู้และปรับตัวเพื่อเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับสิ่งใหม่ที่จะเกิดขึ้น ปัจจัยสำคัญในการเตรียมความพร้อมนี้ คือ การเป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพ จำเป็นต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพด้วย ซึ่งทั้งสองอย่างนี้มีความสัมพันธ์กัน การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับประเทศ

ไทย และหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษา จะต้องดำเนินการทุกวิถีทาง เพื่อพัฒนาคนในประเทศให้เป็นคนที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 กล่าวถึงความมุ่งหมายการจัดการศึกษา ไว้ว่า เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักการพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้ว่า คุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 กล่าวว่า ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่จำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน ทราบทุกปี เพื่อนำผลการประเมินไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อเป็นผลรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานเป็นภารกิจที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของสถานศึกษาสถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่สี่ (พ.ศ.2559-2563) ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา

การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่สถานศึกษาต้องการ หลักการและกระบวนการบริหารดังกล่าวเป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยจะต้องมีกระบวนการวางแผน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เพื่อให้การทำงานได้ผลและมีคุณภาพดี กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาสามารถนำแนวคิดและกระบวนการมาใช้ได้ โดยปรับให้เหมาะสมกับกระบวนการพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นการพัฒนาคน การที่สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้ดีขึ้นมีคุณภาพ กระบวนการพัฒนาคนในสถานศึกษา จะต้องร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพดีและจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารและครูในสถานศึกษามีการร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ว่าต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติอย่างไร และจะให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติดังกล่าวต้องดำเนินการอย่างไร แล้วทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องช่วยกันทำ ช่วยกันตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข

ข้อบกพร่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดและเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา (สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน, 2554)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ร่วมกันในการวางแผน การกำหนดเป้าหมายและวิธีการ หลังจากนั้นลงมือทำตามแผนที่กำหนดในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลและร่วมกัน ตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงในแต่ละมาตรฐาน และร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น ๆ โดยมุ่งหวังให้มี ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ การประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่ สถานศึกษาทุกแห่งต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและเพื่อให้เป็นไปตามสาระในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาควรดำเนินการให้ครอบคลุมแนวทางหลัก นั่นคือ สถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในเป็นประจำทุกปีและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่ สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 รับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตบริการรวม 5 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอจักราช อำเภอห้วยแถลง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอหนองบุญมาก และอำเภอโชคชัย มีโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 174 โรงเรียน 1 สาขา โดยโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 2 ได้ดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยการ ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งในปัจจุบันการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ผู้จัดทำรายงานขาดความรู้ความเข้าใจในระบบประกันคุณภาพภายใน และได้ดำเนินการตาม ขั้นตอนของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและการจัดทำ รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2561 ส่งผลให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ศึกษาตามประเภทของโรงเรียน โดยแบ่งเป็นโรงเรียน ประถมศึกษา(จัดการเรียนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) และโรงเรียนขยายโอกาส (จัดการเรียนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) และ ศึกษาขนาดของโรงเรียน โดยแบ่งเป็น ขนาดเล็ก มีนักเรียน 1-120 คน ขนาดกลาง มีนักเรียน 121-300 คน และขนาดใหญ่ และใหญ่พิเศษ มีนักเรียน 300 คนขึ้นไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2, 2566)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น สรุปได้ว่าผู้บริหารและครู มีบทบาทสำคัญมากในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ทั้งนี้เพื่อนำผลวิจัยไปเป็นข้อมูล ในการวางแผนและปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน เพื่อประโยชน์ในการบริหาร ภายในโรงเรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะ ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ตามความคิดเห็นของ ผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะ ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตาม ประเภทของ โรงเรียน และขนาดของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,685 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาหรือรักษาการตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2566 สถานศึกษาละ 3 คน จำนวน 369 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ตาม ตารางเครซี่และมอร์แกน (1970, อ้างถึงใน สมบูรณ์ ดันยะ, 2565) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียนประถมศึกษา (จัดการเรียนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) และโรงเรียนขยายโอกาส (จัดการเรียนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) และศึกษาขนาดของโรงเรียน โดยแบ่งเป็น ขนาดเล็ก มีนักเรียน 1- 120 คน ขนาดกลาง มีนักเรียน 121 – 300 คน และขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ มีนักเรียน 300 คนขึ้นไป

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน จำแนกเป็น ประเภทของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อปัญหาของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.3.1 ศึกษาค้นคว้า ตำรา เอกสาร บทความทางวิชาการ รวมถึงงานวิจัยต่าง ๆ

ที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3.2 สร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิดในการวิจัยการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข

3.3.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาค่า IOC ของแต่ละข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

3.3.5 จากนั้นปรับปรุงตามข้อเสนอแนะแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งก่อนไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาหรือรักษาการแทนตำแหน่ง หัวหน้าวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 10 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ 0.90

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ไปยังผู้บริหารของโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามแบบ Google Form ไปโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 369 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

3.5.1 วิเคราะห์ระดับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีองค์ประกอบสำคัญ 6 ด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยรวมคำตอบของผู้ให้ข้อมูลของแต่ละโรงเรียนหาค่าเฉลี่ยเป็นข้อมูลของโรงเรียน การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยแบบสอบถาม เปรียบเทียบเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5.2 ทดสอบระดับปัญหาด้วย t-test แบบ one sample และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปัญหาตามประเภทของโรงเรียนด้วย t-test แบบ Independent Sample

3.5.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปัญหาตามขนาดของโรงเรียนด้วย F-test และใช้วิธีเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) เมื่อค่า F มีค่านัยสำคัญ วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการทดสอบค่า t-test

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน และระดับน้อย 1 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

4.2 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามประเภทของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามประเภทของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ประถมศึกษา (n=248)		ขยายโอกาส (n=121)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	2.42	1.12	3.09	0.72	-6.85*	.000
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	2.57	1.11	3.05	0.78	-4.81*	.000

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ประถมศึกษา (n=248)		ขยายโอกาส (n=121)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
3. ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	2.38	1.11	3.17	0.61	-8.76*	.000
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	2.42	0.99	3.09	0.63	-7.90*	.000
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	2.36	0.95	2.98	0.60	-7.59*	.000
6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	2.18	0.95	3.00	0.65	-9.69*	.000
ภาพรวม	2.39	0.94	3.06	0.40	-9.60*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามประเภทของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาประเภทขยายโอกาสมีปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาประเภทประถมศึกษา

สรุปได้ว่าโรงเรียนขยายโอกาสมีปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากกว่าโรงเรียนประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ตารางที่ 2 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารและครูจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ขนาดเล็ก (n=215)		ขนาดกลาง (n=114)		ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ (n=40)		F	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	2.94	0.94	2.28	1.16	2.03	0.65	24.57*	.000

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	ขนาดเล็ก (n=215)		ขนาดกลาง (n=114)		ขนาดใหญ่และ ใหญ่พิเศษ (n=40)		F	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการ การศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้น คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	3.04	0.90	2.42	1.15	1.93	0.67	30.12*	.000
3. ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.00	0.89	2.23	1.11	1.85	0.68	39.87*	.000
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	2.89	0.79	2.38	1.08	2.04	0.77	22.28*	.000
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา	2.79	0.74	2.31	1.04	2.08	0.93	19.04*	.000
6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมิน ตนเอง	2.72	0.80	2.13	1.06	1.90	0.83	24.26*	.000
รวม	2.90	0.66	2.29	1.02	1.97	0.69	35.86*	.000

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กมีปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงที่สุด ($\bar{X} = 2.90$) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง ($\bar{X} = 2.29$) และ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ($\bar{X} = 1.97$) สรุปได้ว่าค่าเฉลี่ยของปัญหาลดลงตามขนาดของโรงเรียนที่ใหญ่ขึ้น

5. สรุปและอภิปรายผล

5.1 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน และ ระดับน้อย 1 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษายังขาดการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษารวมทั้งยังขาดการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรทุกฝ่ายอย่างชัดเจนให้ดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ และยังขาดกรรมการ หรือ คณะทำงานที่จะจะนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานการทดสอบทางการศึกษา (2561) ที่ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหมายถึง การประเมินผล

การดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้าง ความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าการดำเนินการของสถานศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่ สถานศึกษา กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมศรี โป่งรักษ์ (2558) ได้ทำการศึกษากำหนดการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนพนมทวนชนูปถัมภ์ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จากการศึกษาพบว่า สภาพจริงในปัจจุบันของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนพนมทวนชนูปถัมภ์ อยู่ในระดับปานกลาง

5.1.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนกำหนดค่าเป้าหมายของสถานศึกษาในแต่ละมาตรฐานอย่างไม่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ไม่ได้ให้ความสำคัญในการจัดประชุม ชี้แจงเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และ การดำเนินการร่วมกันวิเคราะห์และกำหนดมาตรฐานการศึกษารอบคลุมกับสภาพผู้เรียน สถานศึกษาและท้องถิ่น อย่างไม่ต่อเนื่อง ดังแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ที่ได้กล่าวว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดทำมาตรฐาน ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศและอัตลักษณ์ของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สานนท์ สุขจรูญ (2564) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยรวมมีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ การจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาคือ การดำเนินการตามแผนที่กำหนด การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

5.1.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนนำเล่มแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ความเห็นชอบไม่ต่อเนื่อง การดำเนินการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ และการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของสถานศึกษา ดังแนวคิดของ อัญชลี ธรรมะวิสิฐกุล (2551) ที่ได้กล่าวว่า แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง แผนพัฒนาคุณภาพที่เป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและชุมชน โดยคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทที่จะกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินงานตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สานนท์ สุขจรูญ (2564) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยรวมมีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ การจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาคือ การดำเนินการตามแผนที่กำหนด การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

5.1.3 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรทุกคน ทุกฝ่าย ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไม่สม่ำเสมอ การจัดทำตารางปฏิทินการปฏิบัติงานไม่เป็นปัจจุบัน และการดำเนินโครงการ กิจกรรม ไม่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ ดังแนวคิดของ เชิดพงศ์ ราชสมบัติ (2558) ที่กล่าวว่า การดำเนินการตามแผน หมายถึง กระบวนการให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งการปฏิบัติตามแผนจะเป็นการลงมือปฏิบัติ ตามโครงการมีการ มอบหมายงาน การจัดสรรทรัพยากร การประสานงาน การควบคุมการปฏิบัติงานเพื่อให้การ ดำเนินงาน เป็นไปตามเป้าหมายโดยที่กำหนดหรือกล่าวได้ว่าการดำเนินการทุกอย่างเพื่อให้นโยบาย บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การนำ แผนไปสู่การปฏิบัติเป็นการนำโครงการ/กิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ ในแผนไปดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยต้องกำหนด องค์กรหรือบุคคลที่รับผิดชอบและวิธีการดำเนินการชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา พลสิม,สุนทร โคตรบรรเทา (2558) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเรียงอันดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด 3 อันดับแรก คือ ด้านการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาและด้านการ ผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

5.1.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะว่า โรงเรียนไม่ได้ใช้เครื่องมืออย่างหลากหลายในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การแต่งตั้งคณะบุคลากรเป็น กรรมการและผู้รับผิดชอบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาที่ไม่เหมาะสม และการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญไม่ทุกรายวิชา ดังแนวคิดของ ลดาวัลย์ ตั้งมั่น (2561) ที่กล่าวว่า การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวนและรายงานการดำเนินงานตามแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เช่น สังเกตพฤติกรรมกระบวนการทำงาน สอบถามสัมภาษณ์พิจารณาร่องรอยหลักฐานใช้แบบสอบถามแบบสำรวจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สานนท์ สุขจรูญ (2564) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวง การประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ การจัดทำ แผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาคือ การดำเนินการตามแผนที่กำหนด การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

5.1.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนแต่งตั้งผู้รับผิดชอบติดตามผลการดำเนินงานเพื่อ

พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาไม่เหมาะสม การกำหนดปฏิทินวิชาการ เพื่อปฏิบัติตามปฏิทินการติดตามผลการประกันคุณภาพตามมาตรฐานไม่สอดคล้อง และ การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาต่อผู้บริหารสถานศึกษาไม่สม่ำเสมอ ดังแนวคิดของ กานต์ ศรีแสง (2559) ที่ได้กล่าวถึง การติดตามตรวจสอบและประเมิน คุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาในการกำหนดแนวทางในการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลคุณภาพภายในตามแผนที่กำหนด อำนาจความสะดวกในการดำเนินงานของคณะกรรมการรายงานผลการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพล วงศ์ฉลาด (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

5.1.6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนปฏิบัติตามแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่สม่ำเสมอ การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองไม่เป็นปัจจุบัน และ การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองไม่เหมาะสม ดังแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ที่ได้กล่าวว่า การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง หมายถึง การจัดทำรายงานการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา ที่เป็นผลมาจากการดำเนินงานทั้งหมดของสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการนำเสนอรายงานแก่ผู้เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา ก็เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาต่อ คณะกรรมการการศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และเปิดเผยต่อสาธารณะชน และเพื่อเป็นฐานข้อมูลของสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาในปีต่อไปและเป็นฐานข้อมูลสำหรับรองรับการประเมินภายนอก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรี ธาณิโต (2561) ที่ได้ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 39 สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนฯ ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อย

5.2 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาและขยายโอกาสที่ปฏิบัติงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหา ของโรงเรียนขยายโอกาสมากกว่าโรงเรียนประถมศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขยายโอกาสยังขาดการดำเนินการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ยังขาดการกำหนดบทบาทหน้าที่ให้กับหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงานและการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามภาระรับผิดชอบ อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ดังแนวคิดของ สำนักงานการทดสอบทางการศึกษา (2554) ที่ได้กล่าวว่า การประกัน

คุณภาพ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามมาตรการหรือระบบเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่จะสร้างความมั่นใจ พึงพอใจและประทับใจแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า นักเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย พึงพอใจ และประทับใจแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ว่า นักเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Basden (2000) ได้นำเสนอแนวคิดและกระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถาบันการศึกษาในประเทศออสเตรเลีย โดยในขั้นแรกกล่าวถึงความจำเป็นของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาในปัจจุบัน และอนาคต ซึ่งชี้ให้เห็นว่าคุณภาพมีความสำคัญต่อการศึกษายังยิ่ง จากนั้นได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญมีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างชัดเจน ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม มีการตัดสินใจโดยใช้ฐานข้อมูลที่มีคุณภาพ กำหนดระบบ และวิธีการควบคุมคุณภาพทั้งในส่วนของการกระบวนการและผลลัพธ์และมุ่งมั่นให้สถานศึกษาเป็นเสมือนองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีกระบวนการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและมีการวางแผนการจัดการดำเนินงานคุณภาพเชิงรุก และได้มีการสรุป การประกันคุณภาพการศึกษาว่า ไม่สามารถรับประกันคุณภาพของตัวผู้เรียนได้แต่กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถใช้เป็นวิธีการที่จะนำไปสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ที่มีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องได้

5.3 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดเล็กยังมีข้อจำกัดในเรื่องของการจัดตั้งหน่วยงานกำกับดูแลการจัดการศึกษาของโรงเรียน การกำหนดตัวชี้วัด ความสำเร็จของแต่ละกิจกรรมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการกำหนดให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA เข้ามาเป็นตัวกำหนดกรอบการดำเนินงานทุกระบบ ดังแนวคิดของ สุวิทย์ หนองไผ่ (2559) ที่ได้กล่าวว่า แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง แผนที่จัดทำเป็นระบบบนพื้นฐานข้อมูลของสถานศึกษา ประกอบด้วย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สมบูรณ์ ครอบคลุมการพัฒนาการจัดการกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษาและเป็นที่ยอมรับร่วมกันจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และมาตรฐานหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณษา ดวงกระโทก (2563) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พิจารณาเป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้น ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ โดยนำข้อที่มีปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุด มาเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ เพื่อส่งเสริมและการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

6.1.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีกำหนดค่าเป้าหมายของสถานศึกษาในแต่ละมาตรฐานให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและควรพิจารณาสาระสำคัญในการกำหนดมาตรฐานเพื่อสะท้อนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

6.1.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นำนโยบายแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ความเห็นชอบอย่างต่อเนื่องและ นำผลมาใช้ในการวางแผนในการพัฒนาการประกันภายในของสถานศึกษาในปีการศึกษาต่อไป

6.1.3 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการส่งเสริมให้บุคลากรทุกคน ทุกฝ่าย ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

6.1.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการใช้เครื่องมืออย่างหลากหลายในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และ ควรมีการกำหนดการนิเทศติดตามเป็นระบบและต่อเนื่อง

6.1.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการมีแต่งตั้งผู้รับผิดชอบติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และ ควรให้ความสำคัญในการติดตามงานทุกงาน เพื่อเป็นการยกระดับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

6.1.6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างสม่ำเสมอ และ มีการเผยแพร่ต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปี

6.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

6.2.1 ควรศึกษาปัญหา อุปสรรค และ แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

6.2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนหรือมีอิทธิพลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

6.2.3 ควรศึกษาปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ในตัวแปรอื่น ๆ ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เช่น ผู้เรียนผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ฯลฯ

6.2.4 เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ควรต้องอาศัยการวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บข้อมูลรูปแบบอื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นต้น

7. เอกสารอ้างอิง

กฤษณา สิมพล และสุนทร โคตรบรรเทา. (2558). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ สร้างสรรค์และพัฒนา เพื่อก้าวหน้าสู่ประชาคมอาเซียน ครั้งที่ 2. การประชุมวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยระดับชาติ (น. 276-284). วิทยาลัยนครราชสีมา.

- กานต์ ศรีแสง. (2559). ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- เฉลิมศรี โป่งรักษ์. (2558). การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนพนมทวนชนูปถัมภ์ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 [ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เชิดพงศ์ ราชสมบัติ. (2558). การมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 [การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ธนพล วงศ์ฉลาด. (2564). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- มยุรี ธาณีโต. (2561). ปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 39 สังกัดกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลดาวลัย ตั้งมั่น. (2561). การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สมบูรณ์ ดันยะ. (2565). วิธีการวิจัย [เอกสารประกอบการเรียน]. คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- सानนท์ สุขจรูญ. (2564). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2, วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า, 8(1), 65-73. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/rdi-arua/article/view/217093/167100>
- สุพรรณดา ดวงกระโทก. (2563). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สุวิทย์ หนองไผ่. (2559). การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา. <https://www.gotoknow.org/posts/498816>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). การประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. สถาบันทดสอบทางการศึกษา.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 (เล่ม 1 - 9). สถาบันทดสอบทางการศึกษา.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเชียงใหม่คริสเตียน. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์การมหาชน).

อัญชลี ธรรมะวิสิฏฐ. (2551). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. <https://tinyurl.com/4zbpm2tp>

Basden, L. L. (2000). Illinois Quality Assurance and Improvement Planning Process: Examining the
Relationship Between External Review Visit and Interval Review and Planning Process.
Dissertation Abstracts International, 61(5), 1684-A.